

SAJUNGOS VYRIAUSIASIS
ĮGALIOJINIS UŽSIENIO
REIKALAMS IR
SAUGUMO POLITIKAI

Briuselis, 2018 03 28
JOIN(2018) 5 final

BENDRAS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl karinio mobilumo veiksmų plano

1. ĮVADAS. KARINIO MOBILUMO ES GERINIMAS

2017 m. pranešime apie Sąjungos padėtį¹ Pirmininkas J.-C. Junckeris pabrėžė, kad iki 2025 m. būtina sukurti visapusišką Europos gynybos sąjungą. ES jau imasi būtinų žingsnių, kad sukurtų veiksmingesnę, labiau reaguojančią ir susitelkusią Sąjungą, pajėgią siekti bendrų ES interesų ir prioritetų, susijusių su taikos propagavimu ir savo piliečių bei teritorijos saugumo užtikrinimu, kaip raginama ir Visuotinėje ES užsienio ir saugumo politikos strategijoje². Europos ryžtą drąsiai stoti į pagalbą valstybėms narėms liudija ir Europos gynybos veiksmų plano parengimas, o ypač – Europos gynybos fondo sukūrimas. Vienas iš praktinių žingsnių šia linkme – pagerinti karinį mobilumą Europos Sąjungoje ir taip kurti Sąjungą, kuri saugo savo piliečius ir kurioje veiksmingai įgyvendinami Europos solidarumo ir savitarpio pagalbos³ principai.

Dvidešimt penkios ES valstybės narės, 2017 m. gruodžio 11 d. pradėjusios nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo⁴ iniciatyvą, nusprendė, kad karinis mobilumas turėtų būti vienas iš labiau saistančių šio bendradarbiavimo įsipareigojimų. 2018 m. kovo 6 d. Taryba taip pat priėmė rekomendaciją dėl nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) įgyvendinimo veiksmų gairių ir sprendimą, kuriuo sudaromas projektų, kurie turės būti parengti pagal PESCO sistemą, sąrašas⁵. 2017 m. gruodžio mėn. karinis mobilumas įtrauktas į bendrą naujų pasiūlymų dėl 2016 m. liepos mėn. ES ir NATO bendro pareiškimo⁶ įgyvendinimo rinkinį⁷. 2017 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba⁸ paragino Vyriausiąją įgaliotinį, Komisiją ir ES valstybes nares toliau dirbti karinio mobilumo srityje tiek pagal nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo iniciatyvą, tiek ES ir NATO bendradarbiavimo kontekste.

Pagrindiniai principai, kuriais vadovaujasi ES

Tęsiant darbą, pradėtą 2017 m. lapkričio mėn. Bendru komunikatu dėl karinio mobilumo gerinimo ES⁹, ir remiantis Europos gynybos agentūroje įsteigtos *ad hoc* darbo grupės dėl karinio transporto tarpvalstybinio judėjimo Europoje parengtomis veiksmų gairėmis, šiuo veiksmų planu siekiama jau vykdomas ir būsimas programas, projektus, iniciatyvas ir kitą

¹ 2017 m. rugsėjo 13 d. pranešimas apie Sąjungos padėtį. http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_lt.htm

² Visuotinė Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategija, Užsienio reikalų tarybos išvados, 2016 m. lapkričio 14 d.

³ ES sutarties 42 straipsnio 7 dalis.

⁴ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14866-2017-INIT/lt/pdf>

⁵ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6588-2018-REV-1/lt/pdf>

⁶ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6393-2018-INIT/en/pdf>

⁷ <http://www.consilium.europa.eu/media/21481/nato-eu-declaration-8-july-en-final.pdf>

⁸ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14802-2017-INIT/lt/pdf>

⁹ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-19-2017-REV-1/lt/pdf>

⁹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/joint_communication_to_the_european_parliament_and_the_council_-_improving_military_mobility_in_the_european_union.pdf

veiklą susieti į nuoseklią sistemą. Tai padės geriau koordinuoti ES veiklą, stiprinti valstybių narių solidarumą ir didinti ES pridėtinę vertę.

Geresnis pajėgų mobilumas ES ir už jos ribų padidins Europos saugumą, nes ES valstybės narės galės veikti greičiau pagal gynybos poreikius ir įsipareigojimus, pavyzdžiui, bendrose saugumo ir gynybos politikos misijose ir operacijose imantis priemonių nacionaliniu ir tarptautiniu mastu (pvz., NATO kontekste).

Labai svarbu, kad šis veiksmų planas būtų įgyvendinamas glaudžiai bendradarbiaujant su ES valstybėmis narėmis ir visais susijusiais jų subjektais. Visa tai bus daroma nepažeidžiant ES valstybių narių teritorinio suverenumo ir nacionalinio sprendimų priėmimo proceso, susijusio su kariniu judėjimu. Be to, Sąjungos institucijų, agentūrų ir įstaigų bei ES valstybių narių kompetentingų nacionalinių institucijų bendradarbiavimas bus stiprinamas visapusiškai atsižvelgiant į skirtingą dalyvaujančių subjektų kompetenciją. Siekiant, kad rezultatai vieni kitus papildytų, būtina užtikrinti glaudų šio veiksmų plano ir kariniam mobilumui skirtu nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo projekto koordinavimą.

Taip pat svarbu toliau bendradarbiauti su NATO karinio mobilumo srityje įgyvendinant bendrą ES ir NATO pareiškimą. Kaip numatyta 2017 m. gruodžio mėn. Tarybos išvadose, su NATO bendradarbiaujama ir konsultuojamasi darbuotojų lygmeniu – reguliariuose jų susitikimuose aptariami įvairių sričių (sausumos, jūrų, oro) karinio mobilumo klausimai. Taip siekiama užtikrinti, kad ES ir NATO laikytųsi tarpusavyje derančių požiūrių ir viena kitą papildytų, tuo veiksmingai šalinant kliūtis (be kita ko, teisines, infrastruktūros ir procedūrines) ir sudarant sąlygas kariniam personalui bei technikai operatyviai judėti ir kirsti sienas nepažeidžiant suverenių nacionalinių sprendimų. Šis bendradarbiavimas toliau vyks visiškai atvirai ir skaidriai, laikantis abiejų organizacijų sprendimų priėmimo savarankiškumo ir procedūrų, įtraukiai ir abipusiškai, nedarant poveikio nė vienos ES valstybės narės saugumo ir gynybos politikos ypatumams. Sąveikaujant su visais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais bus siekiama optimizuoti koordinavimą ir veiksmingumą, kad būtų išnaudotos visos sinergijos galimybės.

***Ad hoc* darbo grupės dėl tarpvalstybinio karinio transporto veiklos rezultatai**

Šis veiksmų planas grindžiamas Karinio mobilumo veiksmų gairėmis, kurias parengė Europos gynybos agentūros valdančiosios tarybos 2017 m. rugsėjo mėn. sprendimu įsteigta *ad hoc* darbo grupė. *Ad hoc* darbo grupės veiksmų gairėse išskirtos keturios sritys, kuriose per gana trumpą laiką turi būti atliktos tam tikros užduotys ir paskirstytos pareigos siekiant pagerinti karinį mobilumą. Šios sritys – tai: teisiniai aspektai; muitinė; kariniai reikalavimai, įskaitant su infrastruktūra susijusius karinius standartus; tarpvalstybinio judėjimo leidimai, įskaitant diplomatinio patikimumo patikrinimus. Šias veiksmų gaires Europos gynybos agentūros valdančioji taryba 2018 m. vasario 9 d.

įvertino palankiai ir Europos gynybos agentūrai pavedė toliau gerinti karinį mobilumą, be kita ko įgyvendinant šį veiksmų planą, ir kasmet jai pranešti apie padarytą pažangą.

ES valstybės narės dalyvauja ir daugelyje kitų Europos gynybos agentūros organizuojamų bendradarbiavimo projektų ir iniciatyvų, kaip antai: komandiniame projekte „Judėjimas ir transportavimas“ (angl. „Movement and Transport“, santrumpa M&T)¹⁰, ES daugiaryšio transporto centro projekte (angl. „EU Multimodal Transport Hub“)¹¹ ir Susitarimo dėl diplomatinio patikimumo techninių aspektų iniciatyvoje (angl. „Diplomatic Clearances Technical Arrangement“)¹².

2. DARYTINI VEIKSMAI

2.1 Kariniai reikalavimai

Norint visoje ES veiksmingai įgyvendinti visus kitus tolesniuose skirtniuose aprašytus veiksmus, reikia iš pradžių pagal ES ir jos valstybių narių poreikius suformuluoti karinius reikalavimus ir dėl jų susitarti. Vienas iš tokių reikalavimų – apibrėžti, kokios infrastruktūros reikia kariniam mobilumui. Tuo tikslu ES valstybės narės turėtų laikytis principo, kad už tai atsakinga visos valdžios struktūros, ir įtraukti daugiau kompetentingų nacionalinių institucijų nei vien tik gynybos ministerijas.

Pagrindiniai ES lygmens veiksmai

- Europos išorės veiksmų tarnybos ES karinis štabas, glaudžiai bendradarbiaudamas su ES valstybėmis narėmis, Komisija ir atitinkamomis Sąjungos agentūromis bei padaliniais (įskaitant Europos gynybos agentūrą) ir prireikus pasikonsultuodamas su NATO, suformuluos karinius reikalavimus.
- Taryba raginama iki 2018 m. vidurio šiuos karinius reikalavimus apsvarstyti ir patvirtinti, pasitelkus atitinkamus parengiamuosius organus (įskaitant ES karinį komitetą).

2.2 Transporto infrastruktūra

Transporto infrastruktūros politika akivaizdžiai leidžia didinti gynybos poreikių ir dabartinės Sąjungos politikos, ypač transeuropinį transporto tinklo (TEN-T)¹³, sinergiją.

¹⁰ Į komandinį projektą „M&T“ suburti ES valstybių narių ekspertai, kurie padės nustatyti galimo bendradarbiavimo sritis, įvertinti bendradarbiavimo galimybes ir didinti karinių poreikių suderinamumą. Komandinis projektas „M&T“ yra platforma, kurioje ES valstybės narės keičiasi informacija apie visą šiuo metu vykdomą su judėjimu ir transportavimu susijusią veiklą siekdamos geriau ja pasinaudoti ir nedubliuoti darbo.

¹¹ <https://www.eda.europa.eu/what-we-do/activities/activities-search/eu-multimodal-transport-hubs>

¹² <https://www.eda.europa.eu/docs/default-source/documents/dic-ip.pdf>

¹³ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1315/2013 dėl Sąjungos transeuropinio transporto tinklo plėtros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 661/2010/ES (OL L 348, 2013 12 20, p. 1).

Šioje srityje galima iš tiesų parodyti ES pridėtinę vertę ir užtikrinti, efektyvesnį viešųjų lėšų naudojimą.

Bandomasis projektas

Kai 2017 m. Europos Sąjungai pirmininkavo Estija, ji, siekdama patikrinti pritaikymo visai ES galimybę, inicijavo transeuropinio transporto tinklo Šiaurės jūros ir Baltijos jūros koridoriaus šalyse¹⁴ analizės bandomąjį projektą, į kurį įsitraukė šių šalių gynybos ir transporto sričių atstovai. Šios analizės tikslas buvo inicijuoti toliau aprašytus veiksmus siekiant nustatyti preliminarinius elementus, kurie galėtų būti naudingi atliekant visos ES masto analizę.

Bandomasis projektas buvo iš tiesų naudingas. Jame dalyvavusios valstybės narės jau nustatė savo transporto tinklų tinkamumo naudoti kariniais tikslais tobulintinas silpnąsias vietas ir sudarė atitinkamų prioritetų sąrašą.

Pora pavyzdžių: analizė parodė, kad kelių ES valstybių narių kelių tinkle didžiausias viadukų aukštis virš kelio ir tam tikrų tiltų bei viadukų leistinos svorio apkrovos yra nepakankami didžiagabaritėms ar sunkiasvorėms karinėms transporto priemonėms; taip pat nustatyta, kad tam tikrose geležinkelių transporto tinklo vietose apkrovos geba yra per maža didžiagabaritei karinei technikai pervežti.

Atliekant bandomąjį projektą nustatyta, kad esama didelių dvejopos paskirties – karinės ir civilinės – infrastruktūros naudojimo galimybių, pavyzdžiui, daugiarūšio transporto platformos leidžia greitai perkelti išteklius iš uostų ir oro uostų į geležinkelius ir kelius; galimybių taip pat atsivertų padidinus sausumos terminalų pajėgumus ir krovinių vežimui skirtų geležinkelių linijų pakrovos gabaritų. Nors visus šiuos klausimus reikia dar geriau išnagrinėti įgyvendinant šiame veiksmų plane nustatytus veiksmus, bandomasis projektas parodė, kad taikyta metodika, kuri pateikiama toliau esančiame teksto lange, yra veiksminga.

ES transporto infrastruktūros naudojimas dvejopai (civilinei ir karinei) paskirčiai

Kaip nurodyta *ad hoc* darbo grupės veiksmų gairėse, šį bandomąjį projektą norima išplėtoti ir patobulinti siekiant įvertinti, kiek esama visų rūšių transporto infrastruktūra, kuri laikoma prioritetine pagal transeuropinio transporto tinklo reglamentą, ir jos techniniai reikalavimai yra tinkami ir pakankami kariniam personalui ir ištekliais transportuoti ir, jei jų dalis tam netinkama, ištirti ir sukurti papildomas infrastruktūros dalis bei elementus ir atnaujinti reikalavimus.

---

¹⁴ Nyderlandai, Belgija, Vokietija, Lenkija, Lietuva, Latvija, Estija ir Suomija.

Pagrindiniai ES lygmens veiksmai

- Iki 2018 m. pabaigos Komisija, bendradarbiaudama su ES valstybėmis narėmis, Europos išorės veiksmų tarnybos ES kariniu štabu ir Europos gynybos agentūra, nustatys atotrūkį tarp šiuo metu transeuropiniam transporto tinklui taikomų techninių reikalavimų ir techninių reikalavimų, kurių reikėtų kariniam transportui. Kartu bus nustatytos geografinės aprėpties spragos.
- Iki 2019 m. Komisijos tarnybos nustatys, kurios transeuropinio transporto tinklo dalys yra tinkamos kariniam transportui ir kurias infrastruktūros dalis būtina pritaikyti. Bus atskirai atrinkti dvejopos paskirties projektai ir sudarytos jų sąmatos. Atsižvelgiant į rezultatus bus sudarytas prioritetinių projektų sąrašas. Be to, bus apskaičiuota, kiek iš viso turi būti investuota į transeuropinį transporto tinklą karinių poreikių reikmėms.
- Iki 2020 m. Komisija įvertins, ar reikia pritaikyti transeuropinio transporto tinklo reglamentą įtraukiant į jį naujus techninius reikalavimus, galimai apimančius ir karinius reikalavimus.
- Iki 2019 m. pabaigos Komisija, bendradarbiaudama su atitinkamais subjektais, nustatys, ar įmanoma susieti karines ir civilines (TENtec) duomenų bazines ir kokia būtų šio darbo apimtis. Atsižvelgdama į tai, Komisija spręs dėl tolesnio TENtec funkcijų pritaikymo šiam tikslui ir nustatys duomenų bazių atnaujinimo procedūrą.
Šiuo metu vykdoma: Komisija toliau sieks sinergijos tarp transeuropinio transporto tinklo ir atitinkamų kosmoso programų (pvz., EGNOS, GALILEO) ir ją skatins.

ES valstybės narės raginamos

- Kuo greičiau paskirti vieną bendrą informacinį punktą informacijos apie galimybes naudoti transporto infrastruktūrą kariniais tikslais mainams.
- Statant transporto infrastruktūrą nuosekliai atsižvelgti į karinius reikalavimus.

2.3 Reguliavimo ir procedūriniai klausimai

2.3.1 Pavojingieji kroviniai

ES valstybės narės ir Komisija aktyviai dalyvauja derybose dėl kompleksiško tarptautinių konvencijų ir Jungtinių Tautų rekomendacijų rinkinio dėl pavojingųjų krovinių vežimo sausuma. Tačiau jos galios tik vežimui civiliniais tikslais. Kai ES valstybių narių paprašoma leisti kariniam transportui su pavojingaisiais kroviniais laisvai judėti per jų teritoriją, jos taiko nacionalines taisykles. Kadangi ši tvarka skiriasi nuo civilinių taisyklių, turi būti gaunami *ad hoc* leidimai ir sugaištama laiko.

Karinėms pajėgoms taikomas taisyklės suderinus su esamais ES teisės aktais galėtų būti padidinta sauga ir būtų užtikrintas derėjimas bei sinergija su karinių pavojingųjų krovinių vežimu; civilinės saugos standartai dėl to nesumažėtų.

Pagrindiniai ES lygmens veiksmai

- Iki 2019 m. pavasario Europos gynybos agentūra, glaudžiai bendradarbiaudama su Europos išorės veiksmų tarnybos ES kariniu štabu ir visomis kitomis susijusiomis institucijomis, atliks apklausą siekdama išnagrinėti: nacionalines nuostatas, apibrėžtus poreikius, dabartinių suderintų civilinių taisyklių tinkamumą ir poreikį priimti papildomų nuostatų ar pakoreguoti esamas. ES valstybės narės raginamos aktyviai padėti jai šiame procese.
- Šiuo metu vykdoma: Komisijos tarnybos, glaudžiai bendradarbiaudamos su Europos išorės veiksmų tarnybos ES kariniu štabu ir padedamos Europos gynybos agentūros, toliau sudarys sąlygas civiliams ir kariniams ekspertams dalytis žiniomis apie pavojingųjų krovinių vežimą.
- Komisijos tarnybos, glaudžiai bendradarbiaudamos su Europos išorės veiksmų tarnybos ES kariniu štabu bei Europos gynybos agentūra, iki 2020 m. įvertins, ar įmanoma ir ar reikia imtis papildomų veiksmų ES lygmeniu.
- Iki 2019 m. vasaros Europos gynybos agentūra, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir Europos išorės veiksmų tarnybos ES kariniu štabu, taip pat ištirs, ar įmanoma labiau suderinti valstybių narių teritorijoje vykdomo karinio oro transporto (transportavimo ir aptarnavimo) taisykles ir reglamentus.

2.3.2. Muitinė ir pridėtinės vertės mokestis

Ad hoc darbo grupei rengiant veiksmų gaires, kai kurios ES valstybės narės pranešė patiriančios praktinių sunkumų dėl to, kad nebuvo aišku, ar ES valstybių narių karinėms pajėgoms (arba jų vardu) laikinai eksportuojant arba reimportuojant karines prekes turi būti naudojama 302 forma.

Pagrindiniai su muitine susiję ES lygmens veiksmai

- Iki 2018 m. pabaigos Komisijos tarnybos kartu su ES valstybėmis narėmis, Europos išorės veiksmų tarnybos ES kariniu štabu ir Europos gynybos agentūra nustatys, kurią su muitine susijusią veiklą vykdant reikia naudoti 302 formą. Be to, Komisijos tarnybos, glaudžiai bendradarbiaudamos su Europos gynybos agentūra, įvertins, ar reikia sukurti 302 formos ES šabloną tiems atvejams, kai dabartinė 302 forma negali būti naudojama. Vertinant taip pat bus išanalizuotas poveikis dabartiniams muitinės teisės aktams.
- Iki 2018 m. pabaigos Komisija išnagrinės galimybes racionalizuoti ir supaprastinti karinėms operacijoms taikomų muitinės veiksmų formalumus. Ji taip pat užtikrins, kad susijusios muitinės nuostatos būtų taikomos ir įgyvendinamos vienodai.

- Iki 2018 m. pabaigos Komisija nustatys, ar yra keistinių teisės aktų. Jei paaiškės, kad tokių yra, Komisija, remdamasi savo analize, inicijuos muitinės reguliavimo sistemos, visų pirma su Sąjungos muitinės kodeksu susijusių Komisijos aktų¹⁵, pakeitimus siekdama patikslinti 302 formos naudojimą minėtai su muitine susijusiai veiklai įforminti.
- Komisija kartu su Europos išorės veiksmų tarnybos ES kariniu štabu ir Europos gynybos agentūra parengs gaires, siekdama užtikrinti, kad su karine veikla susijusiais klausimais muitinės teisės aktai būtų įgyvendinami teisingai ir vienodai. Kada tai įvyks, priklausys nuo pirmiau nurodytų pakeitimų priėmimo.
- Europos gynybos agentūra iki 2018 m. vasaros parengs, jei taip nuspręs jos valdančioji taryba, A kategorijos projektą dėl muitinės, kuris bus nuolat koordinuojamas su Europos išorės veiksmų tarnybos ES kariniu štabu, Komisijos tarnybomis ir valstybių narių kariniais ir muitinės ekspertais. Projektas nedarys poveikio su Sąjungos muitinės teisės aktais susijusiai Komisijos iniciatyvai.

- **ES valstybės narės raginamos** iki 2020 m. pabaigos įvertinti, ar reikia sukurti karinių pajėgų ir muitinės naudojamas elektronines su muitine susijusios veiklos valdymo sistemas, kurioms, be kita ko, būtų naudojamos ES kosmoso technologijos.

Norint pagerinti karinį mobilumą reikia tobulinti ir dabartines pridėtinės vertės mokesčio taisykles. Gynybos veiklai, ypač kariniam mobilumui, reikia įvairių dalykų – pratybų, įrangos pratyboms, apgyvendinimo, maisto ir (arba) maitinimo paslaugų, degalų ir t. t. Visa tai apmokestinama pridėtinės vertės mokesčiu. Karinio mobilumo *ad hoc* darbo grupėje valstybės narės nurodė, kad gynybos veiklai reikia užtikrinti vienodas sąlygas – taip būtų sumažinta administracinė našta, gaisėtis ir karinio mobilumo išlaidos, o valstybės narės gautų daugiau paskatų bendradarbiauti.

Pagrindiniai su pridėtinės vertės mokesčiu susiję ES lygmens veiksmai

- Iki 2018 m. pabaigos Komisija, konsultuodamasi su valstybėmis narėmis ir glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkamais Sąjungos subjektais, įvertins, kokiai būdais įmanoma sumažinti administracinę naštą ir ar įmanoma suvienodinti pridėtinės vertės mokesčio taikymą gynybos veiklai, vykdomai pagal ES taisykles ir NATO kontekste.

¹⁵ 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos (OL L 343, 2015 12 29, p. 1), ir 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės (OL L 343, 2015 12 29, p. 558).

2.3.3. Tarpvalstybinio judėjimo leidimas

Kaip nurodyta *ad hoc* darbo grupės veiksmų gairėse, tarpvalstybinio judėjimo leidimų suteikimo tvarka (įskaitant diplomatinio patikimumo tikrinimą) – tai sritis, kurioje valstybės narės bendru darbu galėtų pasiekti daugiau darnos ir (arba) efektyvumo. Tarpvalstybinio judėjimo leidimų suteikimo tvarka – tai procedūros, kurias reikia atlikti norint gauti leidimą kirsti sienas. Taikoma diplomatinio patikimumo tikrinimo tvarka padeda sumažinti leidimų kariniam judėjimui suteikimo administracinę našą ir trukmę. Dabartinio Susitarimo dėl techninių diplomatinio patikimumo aspektų nauda tam tikroje konkrečioje oro transporto srityje yra akivaizdi, tačiau kai kurios pasirašiusiosios šalys yra nustačiusios ir aiškių apribojimų, pavyzdžiui, netaikyti jo tam tikriems oro erdvės regionams, aerodromams ar nesuteikti leidimo tam tikroms misijoms. Specialiame interneto portale pateikiami ir tvarkomi iniciatyvoje dalyvaujančių ES valstybių narių kasmet išduotų arba joms išduotų diplomatinio leidimų numeriai ir kontaktiniai duomenys darbo ir ne darbo metu.

Susitarimas dėl antžeminio tarpvalstybinio judėjimo leidimų būtų puiki proga pagerinti karinį mobilumą keliais, geležinkeliais ir vidaus vandenimis. Susitarime galėtų būti išdėstyta dalis administracinių procedūrų, siekiant užtikrinti bendras taisykles ir procedūras, ypač bendros saugumo ir gynybos politikos misijoms ir operacijoms, taip pat kitai veiklai, pratyboms ir kasdieniam judėjimui.

Kalbant apie orlaivių judėjimą, pagal bendrojo oro eismo taisykles vykdomi skrydžiai turi atitikti ir Bendro Europos dangaus reglamentavimo sistemos nuostatas. Jei skrydžiai vykdomi pagal nacionalines tarnybinio oro eismo taisykles ir yra tarpvalstybinio pobūdžio, valstybės narės turi laikytis dvišalių susitarimų arba Susitarimo dėl techninių diplomatinio patikimumo aspektų. Jei Europos lygmeniu būtų laiku pranešama tiksli saugos informacija, būtų lengviau patikrinti, ar laikomasi visų saugos reikalavimų. Be to, tam tikros priemonės ir paslaugos padėtų užtikrinti pasaulinės aviacijos sistemos saugą, taisyklingumą ir efektyvumą bei karinėms operacijoms taikomų reikalavimų laikymąsi. Tai galima pasiekti skatinant bendrą sutarimą dėl pagrindinių principų, dalijantis geriausia patirtimi ir stebint praktinį jų įgyvendinimą.

Pagrindiniai ES lygmens veiksmai

- Iki 2018 m. vasaros Europos gynybos agentūra parengs, jei taip nuspręs jos valdančioji taryba, A kategorijos projektą dėl tarpvalstybinio judėjimo leidimo, kad padėtų ES valstybėms narėms parengti tarpvalstybinio judėjimo leidimų suteikimo tvarką.
- Europos gynybos agentūros komandinis projektas „Judėjimas ir transportavimas“ bus platforma, kurioje ES valstybės narės, Europos išorės veiksmų tarnybos ES karinis štabas ir NATO galės apsikeisti nuomonėmis apie antžeminio judėjimo įgyvendinimo trukmę.

ES valstybės narės raginamos

- Sudaryti dabartinių nacionalinių nuostatų (visų pirma ribojančio pobūdžio), taikomų suteikiant leidimą ne savo šalies kariniams ištekliams veikti ES valstybėse narėse, sąrašą.
- Formuluojuojant karinius reikalavimus, padėti apibrėžti su karinių išteklių judėjimu susijusius eksploatacinius reikalavimus konkrečiose srityse.
- Išsiaiškinti nacionalinės teisės aktais nustatytus apribojimus ir politinius argumentus, kuriais jie grindžiami.
- Naudojantis jau vykdomu darbu ir turimais produktais, taip pat atrandant pusiausvyrą tarp eksploatacinių reikalavimų ir racionalių politinių apribojimų, rasti sprendimų, kaip geriausia suteikti (diplomatinius) leidimus su kuo mažiau nacionalinių apribojimų ar suvaržymų.
- Išsiaiškinti, kokias nacionalinės teisės nuostatas pakeitus pagerėtų karinis mobilumas, ir palikti tik tuos esminius ne kariniais argumentais grindžiamus apribojimus, kurie iš tiesų yra būtini.
- Pasirašyti konkrečių sričių procedūrų suderinimo susitarimus, kurie leistų iš anksto gauti tarpvalstybinio karinio judėjimo ir transportavimo, kuriam reikia išankstinio sutikimo, leidimą.

2.3.4 Kiti klausimai

Ad hoc darbo grupės veiksmų gairėse pateikta ir kitų su reguliavimo ir procedūriniais klausimais susijusių veiklos krypčių (kurių galėtų būti ir dar daugiau), įskaitant teisinius aspektus. Pavyzdžiui, tikslinga toliau aiškintis, kokį poveikį kariniam mobilumui galėtų turėti ES pajėgų statuso susitarimas, kai jis įsigalios.

Be to, gerinant karinį mobilumą ES, reikia turėti omenyje ir hibridinio pobūdžio grėsmes. Todėl įgyvendinant atitinkamus Bendros kovos su mišriomis grėsmėmis sistemos¹⁶ veiksmus reikėtų deramai atsižvelgti ir į karinio mobilumo aspektą.

Pagrindiniai ES lygmens veiksmai

- Iki 2019 m. pavasario Europos gynybos agentūra, prireikus įtraukdama valstybių narių kompetentingas institucijas, Komisijos tarnybas ir Europos išorės veiksmų tarnybos ES karinį štabą, atliks apklausą šiais kitais klausimais, kad būtų nustatytos galimos papildomos veiksmų kryptys.

¹⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52016JC0018>

- Šiuo metu vykdoma: įgyvendinant Bendrą kovos su mišriomis grėsmėmis sistemą ypatingas dėmesys bus skiriamas karinio mobilumo aspektui, visų pirma žvalgybinės informacijos analizės centro (hibridinių grėsmių analizės ir informavimo centro) pajėgumams, sprendimų priėmimui iškilus grėsmėms ir ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo didinimui.

- **ES valstybės narės raginamos** karinio mobilumo aspektu apsvarstyti ES pajėgų statuso susitarimą ir, šiam įsigaliojus, jo įgyvendinimą.

3. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis veiksmų planas jokio poveikio ES biudžetui neturi, išskyrus galimą dvejopos paskirties infrastruktūros finansavimą, apie kurį užsimenama 2.2 skirsnyje. Todėl būsimame pasiūlyme dėl Komisijos daugiametės finansinės programos bus atsižvelgta į galimą papildomą ES finansinę paramą dvejopos paskirties projektams įgyvendinti.

4. TOLESNI VEIKSMAI

Vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija šį Karinio mobilumo veiksmų planą teikia ES valstybėms narėms apsvarstyti ir patvirtinti, kad būtų galima jį įgyvendinti laiku ir koordinuotai. Jis laikytinas dinamišku – prireikus jis gali būti peržiūrimas.

Prireikus Vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija ES valstybėms narėms teiks periodines šio veiksmų plano įgyvendinimo pažangos ataskaitas. Pirmoji ataskaita numatoma 2019 m. vasarą. Ji papildys Europos gynybos agentūros valstybių narių gynybos ministerijoms teikiamas metines ataskaitas.